

VERLEIDELIJKE DUIZENDPOOT

Casanova

Giacomo Casanova wordt gezien als de grootste vrouwenverslinder uit de geschiedenis. Niet onterecht, hij deelde met meer dan 130 vrouwen de lakens, waaronder een non.

Maar Casanova was veel meer dan een rokkenjager. Tussen zijn avontuurtjes door werkte de getalenteerde Venetiaan als advocaat, magiër en geheim agent. En schreef hij zijn twaalfdelige memoires, waarmee hij onsterfelijk werd.

Het verhaal van mijn leven

De biografie van Casanova werd 23 jaar na zijn dood, in 1821, voor het eerst gepubliceerd door de Duitse uitgever Brockhaus, in een gecensureerde versie. Het Vaticaan plaatste deze meteen in de lijst der verboden boeken. Pas in 1960 verscheen er een ongecensureerde versie, in het Frans. In 1966 werd het manuscript ook vertaald in het Engels, en raakte Casanova's populariteit in een stroomversnelling. Inmiddels is de Italiaan wereldwijd beroemd, met name vanwege zijn onchristelijke avontuurtjes. Volgens een groot aantal historici moeten we Casanova's werk echter geenszins onderschatten; zijn memoires geven een gedetailleerd beeld van het leven in Europa vóór de Franse Revolutie.

Casanova werd in 1725 geboren in Venetië als zoon van een acteursfamilie, een beroep dat nauwelijks aanzien genoot in die tijd. Zijn weinig indrukwekkende afkomst heeft hem echter geen strobreed in de weg gelegd om een spektakel van zijn leven te maken. Op negenjarige leeftijd verliet hij het ouderlijk nest om in Padua rechten te gaan studeren. Daarna volgde een stap richting een kerkelijke carrière, maar de studie tot geestelijke was van korte duur. Nadat hij werd betraptd met een medestudent in zijn bed, was Casanova niet langer meer welkom op de priesterschool. De daaropvolgende jaren werkte hij onder andere als advocaat, militair, violist, schrijver, magiër, vertaler en spion. Een lanterfanter was deze Italiaanse versierder dus zeker niet. Op 65-jarige leeftijd begon hij aan zijn memoires, in de overtuiging dat zijn leven meer dan de

moeite waard was om vast te leggen. Dit resulteerde in een ruim 3.000 pagina's tellende biografie die hem onsterfelijk maakte.

Geboren voor het andere geslacht

Het imago van Casanova is, zoals eerder gezegd, niet uit de lucht komen vallen. Hoewel hij in zijn biografie de focus legde op zijn carrière en reizen, stak hij zijn passie voor vrouwen niet onder stoelen of banken. 'Ik ben geboren voor het andere geslacht', stelde hij. En dat andere geslacht was ook zeer gecharmeerd van hem, beweerde de Italiaan. Zozeer, dat zelfs een non zich niet aan haar celibataire belofte kon houden. De non zou verbaasd zijn geweest over hoeveel plezier een vrouw van een man kan ontvangen, aldus Casanova. Ook wordt gezegd dat Casanova in zijn jongere jaren het liefst vrouwen per twee versierde. De

vrouwen zouden zich in elkaars gezelschap meer op hun gemak voelen, maar ze zouden ook het beste uit zichzelf halen, alsof ze een strijd met elkaar voerden. En daar had de jonge Casanova wel oren naar. Maar ondanks zijn onstuimige romances — zo wordt verteld in de geschiedenisboeken — had Casanova buitengewoon veel respect voor vrouwen.

IJdele gevangene

In 1755 werd Casanova veroordeeld tot een vijfjarige gevangenisstraf in Piombi, de gevangenis in het Dogenpaleis (Venetië). Hij werd beschuldigd van hekserij, atheïsme en het bezitten van verboden boeken. Terwijl veertig gerechtsdienaren in zijn salon klaarstonden om hem naar de gevangenis af te voeren, waste en schoor hij zich nog snel, liet zijn haar knippen en trok een elegant pak aan: 'Ik zag eruit

Casanova
was een
intellectueel
en niet zozeer
de rokkenjager
waar hij
vandaag
om bekend
staat

alsof ik naar een bruiloft moest', schreef hij in zijn biografie. Piombi was een beruchte, smerige gevangenis, waar nog nooit iemand uit wist te ontsnappen. Maar Casanova verliet deze plek zonder toestemming al na ruim een jaar en vluchtte naar Parijs. Dit zou niet de laatste keer zijn dat Casanova zich achter tralies bevond, maar wel de laatste keer dat hij ontsnapte. Daarna waren het vaak invloedrijke, welgestelde vrouwen die hem eruit wisten te krijgen.

Hoge kringen, lege portemonnee

In Parijs werd Casanova opgenomen door de Franse elite, die de gevluchte Venetiaan maar wat interessant vond. Al vrij snel na zijn aankomst in Frankrijk, werd hij geheim agent voor de Franse regering. In 1757 richtte hij er tevens de Staatsloterij op, waarmee hij een fortuin verwierf. Met dit geld begon hij een textielfabriek, die hem uiteindelijk grote verliezen opleverde. Hierna reisde hij heel Europa door en verdiende op talloze manieren zijn geld, onder andere met zijn vertaling van Homerus' *Ilias*, filosofische geschriften, theaterrecensies en spioneerwerk voor Franse staatsinquisiteurs. Naarmate de jaren vorderden, krompen de mogelijkheden voor Casanova om geld te verdienen. Zijn schrijfwerk leverde nauwelijks nog wat op. Ondanks dat hij zich in hoge kringen begaf, was het elke dag een opgave om de eindjes aan elkaar te knopen. In 1781 kwam het zelfs zo ver, dat hij failliet werd verklaard, waarop hij enige tijd overwoog om monnik te worden. Uiteindelijk bood graaf Karl Emmanuel von Waldenstein hem een functie als bibliothecaris aan in zijn kasteel. Hier begon de inmiddels bedaarde Casanova aan zijn twaalfdelige levenswerk. Het werk waaraan hij vandaag zijn veelbesproken imago dankt.

Manon Baletti was een van de vele verloofden die Casanova in zijn roerige leven heeft gehad. Ondanks dat ze wist van zijn ontrouw, kocht Manon hem uit de gevangenis met haar diamanten oorbellen.

Bijzondere ontmoetingen

Casanova ontmoette dankzij zijn excentrieke levensstijl veel grootheden. Paus Clemens XIII ridderde hem in de Orde van de Gulden Spoor, een benoeming die eerder werd verkregen door onder andere Titiaan en later Mozart. Hij raakte in een dispuut met de Franse filosoof Voltaire, weigerde het aanbod van Frederik II van Pruisen om gouverneur te worden en voerde gesprekken met Tsarina Catharina de Grote, aan wie hij tevergeefs zijn idee van een staatsloterij voorlegde.

